

Hra pro vypravěče a hromadu figurín*

Řekli o Hře pro vypravěče a hromadu figurín:

O.N. : „Nesmírně hluboká věc o ještě hlubších vztazích“

H.O. : „Napětím nebudete dýchat. Tak buďte rádi, že je to tak krátké.“

C.D. : „Zcela souhlasím s tím, co napsal O.N.“

D.C. : „Nepopsatelné. Vymyká se to všemu, co jsem dosud viděl i neviděl.“

J.C. : „Viděl jsem to.“

Vypravěč

Hra pro jednoho Vypravěče a hromadu figurín.

Děje se jednoho večera a později v noci v nejmenovaném městě, na mnoha, mnoha místech. Hlavně tedy v romantické kavárně a u řeky.

(není-li uvedeno jinak, čte pasáže, které nejsou kurzívou, Vypravěč)

Tv

..... a míč putuje od jedenáctky k dvanáctce, zpět k jedenáctce, pětka se rozbíhá na druhou stranu, jedenáctka nakopává míč. Dvanáctka zůstává stát, míč letí na bránu, letí, letí... a... je pryč. Vážení diváci, tak to jsme tu ještě neměli. Míč je pryč. Zmizel. Úplně...

...vážení diváci, vítáme vás u hry pro tento večer, jíž je proslulá Dívka se džbánem...

... já vím, že se mi ta písemka moc nepovedla, pane učiteli. Myslíte, že bych to mohla nějak napravit? – Napravit? Jistě. – Myslíte třeba kdybych... – Myslím třeba, kdybyste tisíckrát napsala „Při svém vzhledu si nemůžu dovolit být blbá!“...

* Figuríny mohou hrát i lidé, pokud se na to cítí

V kavárně sedí u kulatého stolku tři lidé. On, On a Ona. Hledí na sebe a snaží se vypadat... jako že chtějí něco říct. Mlčí. Osvětlení v kavárně je velice intimní. Silná bodová zářivka je namířena přímo na Její dekolt. On hlasitě polkne. On se na Něho káravě podívá. On kývne, otevře pusku, Ona se usměje. On se na Něho povzbudivě podívá. Ona se na Něho povzbudivě podívá. Jeho to nepovzbudí. On, On i Ona jsou lehce zmateni. Především tedy On a On. Kdyby měli jména, byl by zmatek mezi Nimi menší. Ale Oni si jména nezaslouží. Dál na sebe koukají. Trapná chvílka ticha. Trapná chvíle ticha. Budeme-li mluvit v konkrétnějších termínech, mlčí takhle asi hodinu. Nechme je tedy chvíli být a přesuňme se na zajímavější místo.

Tv

...nacházíme se, jak vidíte, na návsi. Na vesnické návsi. Po ní se k nám blíží titulní postava hry, Dívka se džbánem. Z druhé strany...

...koupíte si dva, dostanete jeden. Úžasná nabídka. Volejte hned teď a můžete si přikoupit i prémii, krásné ořezávátko ve tvaru nemocného prasátka...

Jsme u řeky. Měsíc je v úplňku, leč za mrakem. Je tma. Řeka tiše teče. Peřeje nikde nevidět. Je tma.

U řeky sedí muž. Sám. Sedí, a dívá se. Dívá se na řeku. Škoda, že je tma.

O chvíli později Muž stále tiše sedí. Nerybaří. To je důležitá informace. Kdyby totiž rybařil, tak by dělal aspoň něco. Jenže Muž nedělá nic. Vůbec nic.

Tv

...omlouváme se za reklamní přestávku, vítejte opět na stadionu... na fotbalovém stadionu, kde už drahnou chvíli hledáme ztracený míč...

...není línějšího tvora než včely. To ví i tyto pandy, které včely nikdy nepotkaly. Nechme proto včely včelami...

...Při svém vzhledu... pane učiteli, co to tam děláte? – piš a nekecej děvko!...

...oba borci kolem sebe poskakují, poskakují, poskakují. Nápřah, rána, bum. Levý hák. Bum. Pravý hák. Bác.

O hodinu později se vracíme zpět do kavárny. Zde zjišťujeme, že se vůbec nic nezměnilo. Snad jen že On teď polyká trochu rychleji. Ona stále ještě nevzdává povzbudivý úsměv. Možná je to křeč. To by se dalo při bližším zkoumání poznat, leč

Vypravěč na bližší zkoumání jejího obličej ne má čas. Dnes večer se stane ještě spousta věcí, musí proto spěchat. Navíc Vypravěč kouká tam, kam intimní osvětlení a Jeho obličej není v jeho zorném poli.

On zašátrá v kapse a vyndá karty. Tázavě se na Něho podívá. On mu tázavý pohled oplátí káravým pohledem. On klesá na duchu. Ona se stále usmívá. Je to křeč. On schová karty. Po chvíli se On nakloní k Němu a promluví. Řekne: „Neměl bys šachy?“ On se usměje. Ona si mne tvář a stále se usmívá. Radši opět popojedem. Myslím, že nemá smysl se do kavárny více vracet.

TV

... a navzdory úsilí většiny přítomných diváků jsme míč stále ještě nenašli. Vím, že od těchtole nočních zápasů se nedá moc čekat, ale tohle, tohle není ani málo...

...Ahoj, Dívko se džbánem? Kam jdeš, Dívko se džbánem? ...

...Při... svém... vzhledu... si nemůžu... dovolit... být blbá...

...a protože už nedokázali dále žít ve volné přírodě, přestěhoval se pan Panda s Paní Pandovou do zoologické zahrady...

Jsme opět u řeky. Je to moc hezká řeka, ale více to vynikne ve dne. Jsme na místě, kde seděl Muž, jenž nerybařil. Už tu nesedí. Jeden by řekl, že je tu teď ještě větší nuda, než předtím. Škoda, že tu nikdo takový není, aby to řekl.

Kdybychom se teď vypravili kus dál po proudu, našli bychom v turbíně vodní elektrárny rozsekané zbytky Mužova těla. Mnohem víc bychom jich ovšem našli v malé tišině za přehradou, kdybychom tam přišli dříve, než ty ryby. Zástup lidí na břehu přišel dříve a zdá se, že si Mužův konec velice užil. My tu však nejsme proto, abychom se bavili, nechme tedy Muže rybám a vraťme se do kavárny, do níž jsme se už vracet nechtěli. To už táhne na půlnoc.

Tv

...přibíhají trenéři, zdravotníci, ochranka. Všichni hledají ztracený míč...

...přibíhají trenéři, zdravotníci a snaží se vzkřísit divačku, zasaženou velmistrovou hlavou...

...přibíhají diváci ze všech stran, aby se na vlastní oči podívali na naši pandí rodinu...

...pane učitelí, tak kde jste?...

V romantické kavárně začíná vrcholit zajímavá šachová partie. On má krále, věž, dva pěšce a koně. On naproti tomu má tři pěšce, dva koně a věž. Nezoufá si, navzdory tomu, že nemá krále. Ona si významně odkašle. On se na Něho významně podívá. On se na Ni omluvně usměje a řekne: „Moment.“ Pak oba pokračují ve hře.

V temné, liduprázdné ulici nedaleko od kavárny se objevil Muž. Ne ten od řeky. Má kožené boty, kožené kalhoty, koženou bundu a i na hlavě má kůži. Jde, cestou kope do prázdných plechovek, bouchá do stěn a šlape do psích exkrementů. Boty si neutírá, je vážně drsný. Jde tichou ulicí a když má boty už o tři kila těžší, začne si prozpěvovat známý šlágr: „Letí, včelka, letí, letí, letí rovně, letí letí, a jestli tam nedoletí, tak doletí jinam.“ On dál jde, ač by jistě taky rád letěl.

TV

...při svém vzhledu si nemůžu... dovolit... být blbá...

...Pan Panda vstává pravidelně mezi třetí a osmou hodinou a když nevstane do osmi, tak prospí i zbytek dne...

...Vážení diváci, ten míč je prostě v prdeli. Jinak se to říct nedá...

Jsme zpátky u řeky, kde je stále tma. Na břehu se z hloučku lidí, fascinovaně přihlížejících krmení ryb, oddělí malý chlapec. Je to ten typ s obličejem nevinného andílka, s obličejem, jemuž jste ochotni odpustit, i kdyby vám právě uřízl nohu motorovou pilou. Pochopitelně že k tomu obličejí patří jeden celý spratek, kterého toužíte ve chvíli, kdy se od vás ten obličej odvrátí, vší silou nakopat do zadku a přitom budete brečet lítostí, že nenosíte okované boty. Když se chlapec otočil a rozběhl, bylo z několika nepatrných náznaků poznat, že podobnou touhu už na něm uspokojilo mnoho lidí. Běžel velmi snaživě, ale vinou zadku v sádře nebyla rychlost jeho běhu příliš vysoká. O to rychleji ovšem padal. Přesně tím stylem, jakým padají děti v reklamách na pleny. Jen s mnohem větším rámusem. Doběhl na kraj města a vydal se po zapáchajících stopách Muže v kůži. V ruce svíral velký úlovek – zub Muže, který nerybařil. Myslím, že to byla trojka vlevo dole. Původně.

Kdesi ve městě, kde je právě teď noc a tedy i tma, se z hromady odpadků na jedné ve dne rušné ulici prodrala na tmou žena. Možná by vás zajímalo, co v té hromadě dělala. Ji samotnou by to zajímalo. Mě to nezajímá. V kavárně totiž vrcholí dramatická šachová partie.

Tv

...Žena to zdá se nepřežila, a podle všeho, tedy hlavně podle toho, že jeho hlava stále není k nalezení, to nepřežil ani velmistr...

...jak ze zdá, dneska se tu jenom hledá. Tady míč, vedle u kolegů na boxu hlava. Ještěže pandy nic nepotřebují. Ale kdo by chtěl celou noc koukat na pandy, že?...

On a On na sebe upřeně hledí. On je na tahu. Přemýšlí. Ona se na své židli neklidně zavrtí a vydá zvuk podobný zvuku vábničky kachen. On táhne pěšcem. Teď zase dlouze přemýšlí On. Ona napodobí muflona.

TV

...mufloni byly dlouho sousedy rodiny Pandových, ale ve chvíli, kdy začali pandy napodobovat, byli ošetřovatelé nuceni muflony postřílet. Pro jistotu s nimi vzali i oba Pandovi...

...při... svém... vzhledu...

...rozhodčí právě vyjednává s maskotem domácího týmu. Maskoten je sice krychle, ale upřímně, vypadá ze všech objektů kolem nejvíce jako míč. I když je oranžová...

... (ticho) Jdeš pro vodu, Dívko se džbánem?...

Čvachtavým krokem se zatím k romantické kavárně blíží Kožený muž. Přestal si zpívat, jediné, co je proto slyšet, jsou jeho mokré kroky na suché dlažbě. Právě rozšlápl sedmnáctou plechovku. Jeho skóre rozšlápnutých věcí se tím přehouplo přes číslo tři sta. Nepočítaje toho psa. Jeho pohled padne na intimně osvětlenou kavárnu. Vejde dovnitř, aniž by se zul.

Jinde ve městě stojí Žena z hromady před spoře osvětlenou výlohou a pokouší se zbytky hromady odstranit se svých šatů. Příliš se jí nedaří. Vypravěč dochází

k závěru, že vzhledem k tomu, že je tma, nemusel by pro ni být takový problém prostě si špinavé šaty sundat. Ona dochází k závěru, že vzhledem k tomu, že je tma, nevdá, že má špinavé šaty. Vypravěč má pochopitelně pravdu, ale Žena má svou hlavu. Tou teď pohodí a vydá se směrem k romantické kavárně. Zdá se, že je to jakýsi všeobecně uznávaný střed města. Aby ne, vždyť je tam také neobyčejně živo. Jsou tam už čtyři lidé.

Tv

...ač je to neuvěřitelné a i přes to, že se velmistrova hlava stále nenašla, trvá jeho trenér na pokračování zápasu. Velmistr se zvedá na nohy...

...při svém... vzhledu... jako bych za to mohla, že jsem blbá, ne?...

...sedm nula. Je to sedm nula. Že nevíte co? Váš problém. Jinak míč stále k nenalezení, krychli se nechce...

Temnou ulicí, plnou pozůstatků kroků Koženého muže, se ozve až nevhodně hlasitý zvuk záchodové mísy valící se po kostkové dlažbě. Vypravěč dochází k názoru, že Chlapec se zubem Muže, který nerybařil, nemá na zadku sádru. Ovšem zub má stále v ruce a když se mu konečně podaří se zvednout, poskakuje dál směrem k romantické kavárně. Ulice za ním je o poznání čistší. Ale znát to bude až ráno. Ještě pořád je tma.

On, On a Ona upřou pohled na Koženého muže, stojícího na prahu romantické kavárny. On se snaží zavřít svůj nos, což se mu nedaří. Muž si k Nim přisedne. Ona, smradu navzdory, se na něho usměje. On a On pokračují ve hře. Na tahu je On. Kožený muž se na Ně podívá. Pak přehnaně hlubokým a hlasitým hlasem pronese: „Pičo, nemáš krále!“ Ona vytuší svou příležitost, líbezně se na něho usměje a řekne: „A ty nemáš královnu.“ Muž v kůži se na ni otočí a nevšímaje si cíle intimního osvětlení pronese stejným hlasem jako prve: „Pičo, já nehraju.“

TV

... tak ahoj, Dívko se džbánem...

...rozhodčímu se konečně podařilo přemluvit maskota domácích k nahrazení zmizelého míče, leč trenér hostů pochopitelně proti tomuto rozhodnutí protestuje....

...musíme ovšem uznat, že pandí výběh bez pand není zas o tolik nudnější než byl s pandami...

Temnou ulicí se nesou zvuky rytmických poskoků Chlapce se zubem Muže, který nerybařil. Kromě těchto zvuků jsou ve tmě slyšet ještě další, rychlejší kroky, náraz něčeho, co znělo jako noha, na něco, co znělo jako záchodová mísa. Chlapec se kousek odkutálí, zle se zasměje a hopsá dál. Žena z hromady svírá ve svých rukou svou nohu a poskakuje přitom na té, kterou nesyvírá. Ani ona neodolala touze kopnout si do toho blondáťeho spratka.

V romantické kavárně zatím vrcholí šachová partie a také vztahy mezi jednotlivými zúčastněnými jsou více a více napjaté. Nechme je tedy ještě chvíli napínat a vydejme se zpět do míst, kde jsme se rozloučili s Mužem, který nerybařil. U řeky je stále stejná tma, šumění vody ruší jen jeden agilní cvrček. Jinak je klid, nic se neděje. Po chvíli cvrkání cvrček umlká, umlčen botou neznámého muže, muže, který v ruce svírá zakrvácený nůž, pravé rameno má prostřelené a očividně kulhá na pravou nohu. Také mu chybí levá ruka. Ovšem vzhledem k tomu, že je tma, je to možná pouze Vypravěčova fantazie. Třeba jen to cvrkání toho cvrčka už nebavilo.

TV

... a pohřeb pana Pandy vypadal stejně, jako pohřeb paní Pandové. Pouze se konal a den později, aby se náhodou lvi nepřezřali...

... Dívko se džbánem? Víš... –Ano?... Ahooj...

...si nemůžu dovolit... být blbá...

...jak jsem se dozvěděli, argumentoval trenér hostí tým, že jejich maskot burák se podobá míči mnohem víc, než krychle...

Do romantické kavárny vchází Žena z hromady odpadků. Je velice zvláštní, že dorazila dříve, než Chlapec se zubem Muže, který nerybařil. Vysvětlení je velice prosté. Prostě přišla dřív.

Vztahy v kavárně mezitím zase poněkud ochladly. On má stále ještě dva pěšce, krále, věž a koně, On má naproti tomu pěšce, koně a věž. Kožený muž napjatě sleduje hru a Jeho. Ona také sleduje hru. O poznání méně napjatě. Žena z hromady odpadků

si přisedla k Jejich stolu. Ona z toho nejprve nemá radost, pak se ale zamyslí, na Ženu se usměje a vzdychne: „Kamarádka mi schází čím dál víc...“

Na druhém konci města zatím hopsá Chlapec se zubem Muže, který nerybařil. Jak se tam dostal, jsem už nevysvětlil. Je to zvláštní, ale i zde cvrká cvrček. Chlapec vesele hopsá a zpívá si píseň „ Když nevíš, co s nalezeným zubem, najdi druhý a máš dva.“

Tv

...Velmistr se konečně postavil na vlastní nohy, ale vyzyvatel protestuje – prý nemá do čeho mlátit, soupeři chybí hlava...

...rozhodčí neví, co má dělat. Burák nebo krychle? Burák nebo krychle??...

...a k nemocnému prasátku dostanete zdarma, zcela zdarma za dvě stovky malou plyšovou pandu...

Šachová partie v romantické kavárně vrcholí. On má krále, koně a věž, On má už jen jediného pěšce. Přemýšlí nad dalším tahem. Ona už má všeho plné zuby, přesto se stále snaží vrhat líbezné pohledy na všechny strany. Nebo se pokouší potřásáním hlavou zbavit křeče v obličejí. Ženě z hromady odpadků se podařilo navázat jednostranný dialog s Koženým mužem, který teď sedí velmi, velmi blízko Něho. „Moc hezká kožená bunda. Můj muž by nikdy nic takového nevzal na sebe. Můj muž byl proti zabíjení všech zvířat. Ondater, tresek, jelenů, ropuch, jiných žab, taky ledňáčků a nikdy by nezkřivil vlas lednímu medvědu. A nikdy nerybařil. Můj muž byl muž, co nikdy nerybařil. Muž, co nikdy nerybařil.“

On zvedne hlavu: „Takže jste vdaná.“ Žena se zarazí, několikrát bouchne hlavou do stolu, hrubě si přitom vynadá a pak se zeptá: „A co mě prozradilo?“

TV

...Zase pro vodu, Dívko se džbánem?...

...Nakonec vyhrál burák. Jediný problém jsou jeho rozměry, protože při výšce dva a půl metru se do brány vejde jen velmi, velmi těsně...

...Velmistr chce také něco říct, ale znaková řeč mu ještě nejde, přece jen si teprve zvyká na novou situaci...

V tom se ve dveřích objeví Chlapec se zubem Muže, který nerybařil. Pravda, před chvílí byl na druhém konci města. Co k tomu říct? Inu, je to nezmar. Ona na něho vrhne usměvavý pohled a potěšeně sleduje, jak se blíží k jejich stolu. Když však osloví Koženého muže, úsměv z tváře jí zmizí. Chlapec se zubem Muže, který nerybařil, se svým úlovkem chlubí Koženému muži. Žena z hromady odpadků zub pozná, ale snaží se to nedat najevo. A daří se jí. Sice ukazuje na zub a vrhá kolem zmatené a zoufalé pohledy, ale nepromluví. Mluví ale Chlapec: „Podívej, tati, co jsem našel!“ On, On, Ona i Žena se na Koženého muže tázavě zahledí. Kožený muž zamumlá několik nesrozumitelných slov a pak se otočí na chlapce: „Moc hezké, ale jak asi tušíš, nejradši bych tě nakopal. Ta mísa byl dobrej nápad. Tak teď běž a ukaž to tátovi.“ Chlapec odběhne i se zubem Muže, který nerybařil. Pohledy, vrhané na Koženého muže jsou teď ještě o odstín tázavější. On utrousí: „Tátovi?“ On se odsune od Koženého muže a přisune se k Němu. On se odsune od Něho a přisune se k Ženě z hromady odpadků. Ta se odsune od Ní a přisune se k Němu.

Kožený muž vstane. „Já toho parchanta zabiju. Do kůže se navleču, sprostě mluvím, i do toho hovna šlápnu a von mi to zase musí zkazit. Ahoj, kluci.“ Odejde, zpívaje si už známou píseň o hře, co byla hrou, pak nebyla hrou a když už zase byla hrou, tak přiletěly včely.

On sebere Jemu posledního pěšce a prohlásí: „Zase remíza.“ Okamžik nato je pryč i se Ženou z hromady odpadků.

Ona se tázavě zahledí na šachovnici a uklouzne jí: „Remíza?“ On, zničený z výsledku, suše polkne: „No nedal mi přece mat...“ Pak mu ale cosi dojde, zvedne hlavu a zeptá se: „Ty jsi ještě tu?“ A prvně toho večera si skutečně všímá nejen onoho prudkého intimního osvětlení, ale i Jí. Mluví dál a Vypravěč musí uznat, že jeho řeč nebyla daleka tomu stát se tou nejromantičtější řečí, co kdy byla řečena. Stejně tak ale musí uznat, že jsme už dlouho nebyli u řeky.

Tv

...u míče... u buráku jsou hosté a snaží se ho dovalit na soupeřovu polovinu.

Diváci šílí. Napětí by se dalo krájet....

Navzdory zdánlivému handicapu velmistr velmi rychle obrací vývoj zápasu...

...zbytky kůže byly obřadně spáleny a popel vysypán do jezírka u plameňáků. A tak skončily naše pandy...

U řeky zrovna svítá. Sice to není nic moc zázračného, ani hezké to svítání není, co taky čekat od svítání ve dvě hodiny ráno. Navíc je stále pod mrakem a začíná pršet, ale konečně je vidět, že nedaleko místa, kde seděl Muž, který nerybařil, je rozšlápnutý cvrček. Možná, že ten Kulhající muž s prostřeleným ramenem, chybějící rukou a nožem v té ruce, co měl prostřelenou, přece jen toho cvrčka rozšlápl. To by ale znamenalo, že se dnes v noci stalo i něco jiného, možná stejně zajímavého, jako v romantické kavárně. Ale možná se ten cvrček rozšlápl sám. Ať tak či tak, proč na to nezapomenout, nesednout si na kámen, kde seděl Muž, co nerybařil, nekochat se tím ošklivým ránem a nepočkat, až On v kavárně domluví?

TV

...a na památku tragicky zesnulých objednala zoologická zahrada nové pandy, kterým už se také nelíbilo ve volné přírodě...

... Hotovo, pane učiteli. Pane učiteli? Pane učiteli!?!...

...a překvapení se nekoná, velmistr knockoutuje vyzyvatele v sedmém kole...

...burák je na půlící čáře, oba týmy tlačí z obou stran. Hra je velice vyrovnaná.

Nakonec to burák nevydrží a odchází...

On v kavárně domluvil. Ona chvíli mlčí, pak se ale zářivě usměje a v překvapeně potěšeném gestu přiloží ruku na srdce, přesněji řečeno nad srdce, zkrátka do míst, kam celou dobu pražilo intimní osvětlení. Vykřikne a s hrůzou se podívá na svůj spálený dekolt. V tu chvíli jí s palčivou bolestí dojde, jak moc posraný celý ten večer byl. Odejde ven, kde nejen na její dekolt začnou dopadat až neuvěřitelně chladné kapky deště. Znovu vykřikne, leč nezastaví se. On se za ní překvapeně dívá, pak vypne intimní světlo, které už vůbec intimní není, zahledí se na šachovnici, rozestaví figurky a přemýšlí, kde udělal chybu.

Dodatek:

Přichází denní směna, nový hlídač.

Nový

Zdar.

Starý

No konečně.

Nový

Votrava, co? Něco zajímavýho?

Starý

Hovno zajímavýho. Co by se tady asi mohlo dít zajímavýho?!

Nový

Řečická otázka...

Starý

(už na odchodu) To je co?

Nový

Nech to být.

Starý

Ale jo, vlastně jo. Zabili muflona, parchanti. Kvůli pandám, parchanti.

Nový

(zakroučí hlavou, povzdechne si) Parchanti.